

POSTANOWIENIE

Dnia 22 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk (przewodniczący)

SSN Tomasz Artymiuk (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **K. K.**

skazanego za czyn z art. 148 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 22 kwietnia 2026 r.,

zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2026 r., III KO 155/25,

o odmowie przyjęcia osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania,
wobec jego oczywistej bezzasadności,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. i art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 lutego 2026 r., III KO 155/25, Sąd Najwyższy:

- w pkt. 1 odmówił – na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. – przyjęcia wniosku K. K. o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w

Szczecinie z dnia 23 maja 2018 r., sygn. akt II AKa 68/18, wobec jego oczywistej bezzasadności;

- w pkt. 2 – nie stwierdził podstaw do wznowienia z urzędu, w oparciu o przepis art. 542 § 3 k.p.k., postępowania prawomocnie zakończonego powołanym wyżej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie.

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd Najwyższy wskazał, że przedstawione w treści wniosku o wznowienie okoliczności nie wypełniły przesłanek wznowieniowych, o których mowa w przepisach Rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego w tym w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., a opisane przez skazanego okoliczności nie stanowią nowych faktów lub dowodów w myśl przywołanego wcześniej przepisu.

Natomiast brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu w oparciu o przepisy art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wynikał z faktu, że kwestia wystąpienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej była już przedmiotem badania w toku postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., V KK 461/18, co było wcześniej sygnalizowane skazanemu przez Sąd Najwyższy w zarządzeniu upoważnionego sędziego Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2025 r., III KO 51/25.

Skazany K. K. , z zachowaniem terminu ustawowego, zaskarżył wskazane wyżej postanowienie. W uzasadnieniu swojego zażalenia wskazał, że jego sprawa została przez Sąd Najwyższy rozpoznana z obrazą szeregu przepisów prawa procesowego w tym z naruszeniem jego prawa od obrony poprzez niewyznaczenie mu obrońcy z urzędu. Podtrzymał przy tym twierdzenia zawarte w osobiści sporządzonym przez siebie wniosku o wznowienie, z których jego zdaniem wynika, że orzekające w sprawie sądy dopuściły się szeregu błędów tak w zakresie prawa materialnego (przyjęcie recydywy), jak i procesowego m.in. poprzez nieprawidłową ocenę dowodów i orzekanie na jego niekorzyść. Zakwestionował wreszcie przyjęcie przez Sąd Najwyższy w zaskarżonym postanowieniu, że orzekający w tej sprawie Sąd Apelacyjny w Szczecinie był należycie obsadzony, co naruszyło w jego ocenie m.in. art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie, z powodów wskazanych w jego treści, nie mogło skutkować uchyleniem zaskarżonego postanowienia, ponieważ brak w nim argumentów, które pozwoliłyby na uznanie, że kwestionowana na decyzja procesowa Sądu Najwyższego jest błędna, została wydana z naruszeniem prawa, czy też wydając rozstrzygnięcie zignorowano argumentację skazanego przedstawioną w uzasadnieniu wniosku o wznowienie postępowania.

Na wstępie podkreślić należy, że przeprowadzana obecnie kontrola instancyjna zaskarżonego postanowienia dotyczy wyłącznie orzeczenia zawartego w pkt. 1, gdyż to jedynie w tym zakresie oddalono wniosek o wznowienie osobiście sporządzony przez skazanego uznając, że jest on oczywiście bezzasadny, a więc w oparciu o przepis art. 545 § 3 k.p.k. Tylko więc co do tego rozstrzygnięcia ustawodawca dopuścił kontrolę zapadłego orzeczenia, o czym przekonuje jednoznaczna treść zdania drugiego tego przepisu.

Natomiast kwestia stwierdzenia przez sąd wznowieniowy braku podstaw do wznowienia postępowania karnego z urzędu zaskarżeniu nie podlega (art. 547 § 1 *in fine* k.p.k.).

Zgodnie z art. 545 § 3 k.p.k. sąd, orzekając jednoosobowo, odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania nie pochodzącego od osoby wymienionej w art. 545 § 2 k.p.k. (sporządzonego i podpisanego przez adwokata, radcę prawnego albo radcę Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej) bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność.

Wymieniona w powołanym przepisie możliwość wydana przewidzianej w nim decyzji procesowej, nie ogranicza się wyłącznie do tych wypadków, w których we wniosku o wznowienie podniesione zostały okoliczności będące już wcześniej przedmiotem rozpoznawania w postępowaniu o wznowienie postępowania. Użycie w treści art. 545 § 3 k.p.k. zwrotu „w szczególności” nie pozostawia wątpliwości, że jest to wskazanie przykładowe. Uznanie wniosku o wznowienie za oczywiście bezzasadny będzie miało więc miejsce również w sytuacjach, gdy w sposób oczywisty, rzucający się w oczy, wniosek ten oparty zostanie na innych podstawach

niż te, które określone zostały w przepisach rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego. Zastosowanie trybu przewidzianego w tym przepisie uznać należy w związku z tym za konieczne wówczas, gdy sąd wznowieniowy, w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzi, że żadna ze wskazanych we wniosku okoliczności nie mieści się w katalogu przesłanek wznowieniowych zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. oraz gdy nie będzie wchodzić w grę działanie tego sądu z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.).

Oczywiste jest również i to, że w wypadku oczywistej bezzasadności wniosku o wznowienie zbędne jest wyznaczanie wnioskodawcy obrońcy z urzędu, pomimo zgłoszenia takiego żądania w samym wniosku lub obok niego. Ustanowienie przez sąd z urzędu przedstawiciela procesowego i to niezależnie od charakteru sprawy, uznać należy za zasadne wyłącznie w takich sytuacjach, gdy treść pisma procesowego zainteresowanego chociaż w minimalnym stopniu wskazuje na konieczność zbadanie przez podmiot profesjonalny zawartych w nim twierdzeń przez pryzmat przesłanek wznowieniowych przewidzianych w powołanych wyżej przepisach regulujących instytucję nadzwyczajnego środka zaskarżenia jakim jest wznowienie postępowania. Skoro przepis art. 545 § 3 k.p.k. nie wymaga, aby w przewidzianej w nim konfiguracji procesowej wzywać osobę inicjującą postępowanie o wznowienie postępowania do usunięcia braków formalnych wniosku, to tym samym pozbawione zasadności jest też wyznaczenie jej obrońcy, skoro sama treść wniosku nie daje jakichkolwiek podstaw do czynienia rozważań w kontekście którejkolwiek z podstaw uzasadniających wznowienie postępowania.

W związku z tym twierdzenie skarżącego, że Sąd Najwyższy naruszył jego prawo do obrony nie wyznaczając mu obrońcy z urzędu, jest błędne.

Nie mogą stanowić podstawy wznowienia postępowania tego rodzaju okoliczności jak naruszenie prawa materialnego lub procesowego w postępowaniach których dotyczy wnioski o wznowienie (w tym wypadku w postępowaniach prowadzonych przez Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim i Sąd Apelacyjny w Szczecinie), co trafnie zdiagnozował Sąd Najwyższy w zaskarżonym postanowieniu.

W ramach postępowania o wznowienie postępowania nie jest również dopuszczalna kontrola poprawności ustaleń faktycznych dokonanych przez sądy orzekające w sprawie ani ponowne badanie poprawności oceny i wiarygodności dowodów, które przyjęto z ich podstawę. W trakcie tego postępowania przedmiotem rozstrzygnięcia jest wyłącznie kwestia istnienia podstaw do wznowienia, a nie odpowiedzialności karnej skazanego, gdyż tej dotyczy prawomocne orzeczenie kończące postępowanie sądowe.

Podkreślić należy, że sąd wznowieniowy nie prowadzi kontroli odwoławczej objętych wnioskiem o wznowienie orzeczeń w tym również w zakresie kwalifikacji prawnej przypisanych czynów (np. recydywy), chyba że w tym zakresie ujawniły się nowe fakty lub dowody podważające takie ustalenie (art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k.), a takich skazany zarówno we wniosku o wznowienie, jak i we wniesionym zażaleniu nie wskazał.

Mając zatem na względzie wyłącznie subiektywne przekonanie skazanego o nieprawidłowości w zakresie oceny materiału dowodowego dokonanej przez sądy obu instancji oraz o wadach dokonanych na jego podstawie ustaleń faktycznych powtórzyć jedynie należy, że nie mogą one stanowić podstawy do wznowienia postępowania.

Warunki bowiem wznowienia postępowania karnego zostały dokładnie opisane w ustawie karnoprocesowej, a okoliczności wskazywane przez skarżącego, do których odwołuje się w treści swoich pism, żadnej z tych przesłanek wznowieniowych nie wypełniają. W szczególności nie wskazuje on, aby w sprawie ujawniły się jakieś nowe dowody lub fakty, których nie mógł przedstawić w toku postępowań przed sądami obu instancji, a w konsekwencji nieznanymi tym właśnie sądom rozpoznającym sprawę.

Wobec powyższego, że nie budzi wątpliwości trafność postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2026 r., którego prawidłowości argumentacja zawarta w zażaleniu w żadnym stopniu nie podważyła, należało orzec jak w części dyspozytywnej.

[J.J.]

[a.ł]

Tomasz Artymiuk

Jacek Błaszczuk

Kazimierz Klugiewicz